

Uprava: Nebotičnik, Gajeva ul. 1. Telefon 38-55.
Ček. račun: Ljubljana št. 14.614. Izhaja vsak dan, razen ob ponedeljkih in dnevih po prazniku.

GLAS NARODA

Naročnina na mesec je 12 Din. Za tujino 20 Din.
Uredništvo: Ljubljana, Nebotičnik, Gajeva ulica št. 1. Telefon 38-55.
Rokopisov ne vračamo.

št. 223.

LJUBLJANA, petek, 13. decembra 1935.

Leto I.

Kje je abesinski cesar?

Panika v Addis-Abebi radi čudne brzotjavke iz Amerike, da bo mesto bombardirano

London, 12. decembra. Reuterjevo poročilo:

Iz Addis-Abebe poročajo, da je zelo verjetno, da abesinska vlada na mirovne predloge Hoarea in Laval ne bo takoj odgovorila, nego šele čez nekaj dni, to pa zaradi tega, ker abesinskega cesarja ni v prestolnico. Čeprav skušajo obdržati v največji tajnosti sedanje bivašče abesinskega cesarja, se je vendarle izvedelo, da se še vedno mudi v Desilu, odnosno njegovih okoličin. Ni pa znano, kdaj se bo vrnil v Addis-Abebo, da prouči predloge. Morda mu jih bodo poslali v glavni stan severne vojske.

Panika, ki je včeraj zavladala v prestolnici spričo neke brzotjavke, ki je prispela iz Zedinjenih držav in ki je bila poslana nekemu fotografu ameriškega kinematografskega podjetja, kateremu je bila dana naloga, naj snema volne scene, je bila neutemeljena. Brzotjavka pravi namreč med drugim: »Mislimo, da bo Addis-Abeba sedaj bombardirana. Filmajte napada! Tekst brzotjavke je neki uslužbenec pokazal nekemu civilistu in vest o bližnjem bombardiranju Addis-Abebe se je razširila po mestu z neverjetno brzino. Celo uradni krogi so spočetka verovali, da so govorice, ki so se razširile po mestu, resnične. Na tisoče žena in otrok je zbežalo na griče in bližnjo okolico in odneslo ali odvedlo s seboj vse, kar se je dalo, celo ose, ovce, krave, meze in dr. blago. Več sto tisocev se je poskrilo v rove, ki so jih dala izkopati poedina postaništva. Volat s puškami in konji so se pripravili na obrambo. Volaštvo v čarinski palači je nemudoma pripravilo strojnico in jih nanerilo proti nebu. Šele več ur kasneje, ko italijanski letalci od nikoder ni bilo, so se v prestolnici pomirili in proti večeru se je snet pričelo normalno življenje.

da ne bodo še sprejeti nikakoli definitivni sklepi. Italijanski uradni krogi so včeraj zatrjevali, da se v Rimu niso odločili niti še o tem, ali

Dr. Purić v Ženevi

Ženeva, 12. dec. v. Danes dopoldne je prispel semkaj jugoslovanski poslanik v Parizu dr. Božidar Purić, ki je bil na postaji sprejet od zastopnikov naše

kolonije v Ženevi. Stopil je takoj v stike s krogi ND, da se informira o položaju tik pred zasedanjem sankcijskega odbora, ki je bilo preloženo na danes popoldne ob 16. uri. V Ženevo je prispel tudi francoski zunanji minister Laval, ki je takoj po svojem prihodu imel daljši razgovor s predsednikom odbora osemnajstoric De Vasconcellosom.

Velika napetost v Južni Afriki

London, 12. decembra. n. »Times« objavlja članek sira Alberta Berlaja, enega izmed najuglednejših in najvplivnejših industrijcev v Južni Afriki, o predlogih Hoarea in Laval. Berly jih presoja zelo pesmi-

stično in pravi, da je nastala spričo novega stališča angleške vlade velika napetost v Južni Afriki. Južna Afrika je vsekakor razočarana in se nadeja, da bo angleški narod še enkrat spregovoril o tej stvari.

Hoare pojde v Rim?

Pariz, 12. decembra. r. »Journal« je danes objavil vest, da računajo rimski politični krogi z bližnjim po-

setom angleškega zunanjega ministra sira Hoarea v Rimu.

Pariški predlogi niso ultimativni

London, 12. decembra. z. »Times« objavlja poročilo svojega posebnega poročevalca iz Rima, ki pravi, da sta francoski in angleški poslanik včeraj popoldne izročila Mussoliniju predloge Hoarea in Laval

ter da sta podala ministrskemu predsedniku dodatni izjavi v zelo priateljski obliki. Po navodilih iz Pariza, odnosno Londona, sta opozorila Mussolinija na to, da predlogi nimajo ultimativnega značaja.

300.000 sodov petroleja za Italijo

New York, 12. decembra. »Associated Press« poroča, da so pristajniški nameščenci v Corpus Christi v Teksasu izjavili, da bo ta teden natovorjeno na italijanske ladje 300.000 sodov petroleja za Italijo.

Težave s petrolejsko sankcijo

Ženeva, 12. decembra. w. Za današnje prvo sejo odbora osemnajstoric vlada v vsej politični javnosti izredno veliko politično zanimanje. Kakor znano, so se imele na tem zasedanju odbora razširiti sankcijske odredbe na petrolej, baker, jeklo in druge izdelke. Na vprašanje odbora o prepovedi izvoza petroleja v Italijo, ki so ga poslali vsem državam, v katerih se eksploatirajo petrolejski vrelci, je došle odgovorile le 10 držav. Glavni proizvajalci petroleja sploh še niso

odgovorili. Tudi Francija, Anglija in Kanada niso zavzele svojega stališča. Spričo tega sodijo, da bi sankcijski predlogi, če bi se o njih že danes vršilo glasovanje, ne dobili potrebne večine glasov. Mnogo se nadejajo, da bosta Italija in Abesinija še o pravem času odgovorili na predloge Laval in Hoarea, tako da bi se lahko vsa stvar odgodila spričo mirovnih pogajanj. Verjetno je, da bosta Laval in Hoare sodelovala na seji odbora in se o tem vprašanju tudi konkretno izrazila.

Vsekakor bo današnja seja osemnajstoric zelo važna. Načela bo diskusijo o razširjenju gospodarskih sankcij na petrolej, da bi se na ta način pokazalo, da izvalanja čl. 16 ni mogoče postaviti v odvisnost od stališča, ki ga zavzame ena ali druga članica DN. Možno pa je, da se bo zaenkrat na zasedanju izvršila le izmenjava misli in

Dr. Hodža ostane

Praga, 12. decembra. ČTK poroča: »Venkov« pravi v svojem komentarju o uradnem komunicanju, ki ugotavlja, da predsednik republike Masaryk ni sprejel demisije kabineta dr. Hodže, med drugim:

Že nekaj časa se vodijo med koalicijskimi strankami vladne večine in drugimi političnimi strankami pogajanja. Pri teh pogajanjih sta nastali na strani vladne koalicije dve skupini. V trenutku, ko se je pokazalo, da so nasprotstva med obema skupinama zelo resna in da jih ni mogoče zlepa odpraviti, je bilo seveda povsem naravno, da je predsednik vlade Hodža prepustil vso stvar predsedniku republike, da končno sam odloči. S tem se je hotel prepričati, ali lahko osebno še računa z zaupanjem predsednika republike. Dejstvo, da je predsednik republike Masaryk zavrnil demisijo vlade, ga je moralo o tem prepričati. S tem je bila tudi njemu poverjena naloga, da še nadalje vodi pogajanja in osebno prispeva k njihovi odločitvi.

Negotovost v Španiji

Madrid, 12. decembra. AA. Že dobre tri dni traja kriza španske vlade in še vedno ni bilo mogoče najti kakšne solucije. Voditelj agrarcev Martinez de Vellasco je vrnil mandat za sestavo nove vla-

de in predsednik republike je nadaljeval s konzultacijami uglednih politikov.

Snoči je imel daljši razgovor z ministrskim predsednikom v ostavki Chapaprieto. Ponudil mu je mandat za sestavo koncentracijske vlade. Chapaprieta pa mu je odgovoril, da ne more sprejeti mandata, ker bi taka vlada po njegovem mnenju ne bila pripravljena v celoti sprejeti njegovega finančnega programa, ki ga trenutno smatra kot najnujnejšo potrebo države.

Pravijo, da se bo predsednik danes definitivno odločil in poveril mandat za sestavo vlade Portalu Valladorezu, ki se v političnih krogih že vse zadnje dni imenuje kot najresnejši kandidat za bodočega ministrskega predsednika. V splošnem pa vlada med političnimi krogi največja negotovost o bližnjem razvoju notranje političnih dogodkov.

Krstna slava

kralj. doma

Iz Beograda nam poročajo: Vzvišeni kraljevski dom bo proslavil svojo krstno slavo Sv. Andreja Prvozvanega v krogu kraljevske družine. V dvorski kapeli na Dedinju bodo opravljeni cerkveni obredi in rezanje kolača. Čestitanje se bo izvršilo z vpisi v dvorske knjige, ki bodo izložene v maršalatu dvora.

Položaj

Ljubljana, 12. decembra.

V italijansko-*abesinskem sporu* še vedno ni nobene prave jasnosti. To velja tako glede položaja na bojiščih, kakor glede položaja za zeleno mizo. Na bojiščih ni po dosedanjih poročilih nobenih posebnih sprememb. Vesti o vojnih operacijah, ki so postajale zadnje čase čedalje bolj redke, so zdaj postale že čisto sporadične, ker je, kakor pravi agencija Reuter, stroga cenzura onemogočila skoraj vse posebne informacije tujih poročevalcev. Italijansko letalstvo je ponovno bombardiralo abesinsko vojsko na severozapadu Dola blizu kenijske meje in so imeli Abesinci nekaj izgub.

Razburjenje, ki je nastalo pri-
čo novega načrta za mirno reši-
tev spora, ki sta ga izdelala Ho-
are in Laval, se še ni poleglo. Stališče angleške vlade, ki kaže na prevelike popuste napram Ita-
liji, je izzvalo mnogo nezado-
voljstva v Angliji, pa tudi v tu-
jini. Tudi Abesinija kaže sedaj
manjšo pomirljivost. Cesar se o
predlogu sicer še ni izrazil, ven-
dar pa je po splošni sodbi pričra-
kovati, da ga bo odklonil. Po-
seben velik odpor proti predlo-
gom Lavalu in Hoara pa se ka-
že v krogih DN. Veliko nerazpo-
loženje vlada zlasti v onih drža-
vah, ki računajo, da jih bo ena
ali druga njihova sosedja prej ali
slej napadla. Zato bi sprejem ta-
kih predlogov lahko izzval zanje
izredno opasen precedens. Glede
Italije pa prevladuje mnenje, da
Mussolini gotovo ne bo zavzel
odklonilnega stališča napram no-
vim predlogom, kakor tudi sploh
ne napram poskusom za mirno
likvidacijo vzhodno afriškega spo-
ra. Ker je mnogo razburjenja po-
vzročila tudi nejasnost glede no-
vih predlogov, napovedujejo se-
daj v Parizu in Londonu, da bo-
do pariški predlogi v najkrajšem
času službeno objavljeni.

Za današnjo prvo sejo odbora
osemnajstovice v Zenevi vlada
povsod veliko zanimanje. Kakor
znano, bi se na tem zasedanju
morale razširiti sankcijske od-
redbe na petrolej, baker, jeklo in
druge izdelke. Toda na vprašanje
odbora o prepovedi izvoza petro-
leja v Italijo, ki so ga poslali
vsem zainteresiranim državam,
je doslej odgovorilo le 10 držav,
glavni proizvajalci petroleja pa
sploh niso odgovorili. Vendar je
verjetno, da se bo danes pričela
vsaj razprava o razširjenju go-
spodarskih sankcij na petrolej,
da bi se na ta način pokazalo, da
izvajanje čl. 16. ni niti najmanj
odvisno od stališča, ki ga zavza-
me ena ali druga članica ND. Ni
pa verjetno, da bi bili sprejeti že
kaki definitivni sklepi. Ne ve se
še, če pride italijanski delegat
Aloisi v Zenevo.

Vprašanje kmečkih dolgov

Današnji zagrebški »Jutarnji
list« *poroča:* V zadnjem času je
postalo spet aktualno vprašanje
likvidacije kmečkih dolgov. To
aktualnost je dobilo to važno go-
spodarsko in socialno vprašanje
po želji vlade, da prekine z do-
sedanjo prakso moratorija in da
ga končno spravi z dnevnega
reda. V ta namen je izbran po-
seben odbor kluba vladne večine
v katerem se to vprašanje še ved-
no razpravlja. Debata v tem od-
boru pa je zašla v smer, ki, ka-
kor izgleda, ne odgovarja inten-
cijam vlade. Mišljenja, ki so bila
iznešena v odboru, so identična
z mišljenji predstavnikov organi-
zacij denarnih zavodov, da se
ima namreč ta problem rešiti z
državnim interventom, to je
tako, da bi država izdala tako-
zvane državne novčanice.

V javnosti se to vprašanje še
dalje razpravlja z raznih vidikov.
Interesantno stališče je snoči na
Ljudski univerzi zavzel tajnik za-
grebske borze dr. Ivo Belin. Tudi
on smatra predlog o izdaji dr-
žavnih novčanic za nevaren in
neodgovarjajoč namenu; predlog
o redukciji dolgov, ne samo kmeč-
kih marveč vseh, pa za absurden.
Predavatelj smatra, da je edini
pravilni predlog, da se upniki
kmetov izplačajo z obveznicami,
ker bi se s tem definitivno rešilo
vprašanje, ne da bi taka rešitev
izzvala nepovoljne reperkusije.
Odkar so se kmečki dolgovi
konvertirali v dolgoročne obveze
z minimalnimi obrestmi, je za
kmeta popolnoma vseeno, ali bo-
do nadalje ostali njegovi upniki
denarni zavodi, trgovci ali pri-
vatniki, ali bo njegove dolgove

prevzela nase kakšna državna de-
narna ustanova. Če bi do reševa-
nja kmečkih dolgov prišlo na de-
centralistični osnovi, bi mogli dr-
žavno denarno ustanovo zame-
njati banovinski denarni zavodi,
v prvi vrsti banovinske hranilni-
ce. Določene anuitete bi kmet
plačal namesto dosedanjim, no-
vim upnikom. Plačilo anuitet bi
se imelo vršiti skupaj s plačilom
zemljarine potom davčnih orga-
nov in bi se sproti sporočalo de-
narnim ustanovam, ki bi prevze-
le kmečke dolgove.

Z več strani, v prvi vrsti s stra-
ni samih interesentov, se je po-
krenilo vprašanje, da se po vzgle-
du kakor je rešeno vprašanje
kmečkih dolgov, rešijo tudi ostali
dolgovi, namreč, da bi se za dol-
gove hišnih posestnikov, trgov-
cev, obrtnikov, uradnikov, pa tu-
di privatnikov sprejel isti posto-
pek, ki velja za kmečke dolgove.
Zahteva se odgoditev plačil, zni-
žanje obrestne mere na бага-
telno višino, končno pa tudi re-
dukcija same višine dolgov. To-
rej neko splošno narodno razdol-
ženje. Dr. Ivo Belin je mnenja,
da je ta ideja splošnega narodne-
ga razdolženja preveč absurdna,
da bi se splačalo o njej razprav-
ljati. Saj se že danes očita državi,
da je preveč zašla v privatno-
pravne odnose svojih državlja-
nov. Reševanje vprašanja narod-
nega zadolženja na način, kakor
se to postavlja z nekih strani, bi
držvo zapeljalo v eksperimente,
ki bi bistveno zadeli naše gospo-
darsko življenje in znatno otež-
kočili uraditev naših splošnih go-
spodarskih razmer.

Konferenca katoliškega episkopata Jugoslavije

Kakor znano, se v Zagrebu od
časa do časa sestaja ves jugoslo-
vanski katoliški episkopat, da
razpravlja o aktualnih cerkvenih
vprašanjih katoliške cerkve v
Jugoslaviji. Te konference so ne-
kak stalen odbor, ki zaseda po
potrebi in ki ga sestavljajo vsi
jugoslovanski katoliški škofi in

nadškofi, oziroma njih delegati.
Poleg tega pa obstoji še poseben
ožji odbor, ki je obenem izvršni
odbor škofovskih konferenc. Ta
ožji odbor zaseda že drugi dan v
Zagrebu. Predsednik ožjega izvr-
šnega odbora je zagrebški nad-
škof dr. Ante Bauer, ki je obe-
nem predsednik širših konferenc.

Na Daljnem Vzhodu se je si-
tuacija razčistila v toliko, da je
kitajska vlada sklenila imenova-
ti poseben politični odbor za po-
krajini Hopej in Čahar. Odbor
bo štel 17 članov. Za njegovega
predsednika je že imenovan ge-
neral Sungčejuan, ki je velik pri-
jatelj Japoncev. Japonska je s
tem dosegla pomemben uspeh.

Na pomorski razorožitveni
konferenci v Londonu je Japone-
ska zahtevala po pomorski ena-
kopravnosti z Anglijo in Ameri-
ko povzročila resne težave. Vode-
ja japonske delegacije je včeraj
na konferenci podal obširno po-
ročilo, v katerem je utemeljeval

japonski predlog o najvišji skup-
ni meji oboroževanja na morju.
Člani konference so bili razoča-
rani, ker ni admiral Nagano niti
najmanj omenil, da bi bil mogoč
kompromis.

Kriza v Španiji še vedno ni re-
šena in se nadaljujejo konzulta-
cije.

Mehiška vlada namerava v
kratkem razpustiti mehiško faši-
stično organizacijo.

Brazilska zbornica je izglaso-
vala zakon, ki daje predsedniku
republike posebna pooblastila za
izdajanje odredb v svrhu pobija-
nja revolucionarne propagande.

Konference ožjega odbora so se
poleg dr. Bauerja udeležili še
tile cerkveni dostojanstveniki:
beograjski nadškof dr. Rafael
Rodič, sarajevski nadškof dr.
Šarič, zagrebški nadškof-koadju-
tor dr. Stepinac, škof Garič iz
Banjaluke, dr. Srebrnič iz Krka,
mariborski škof dr. Tomažič, dr.
Bonafacič iz Splita, dr. Carevič iz
Dubrovnika, grško katoliški škof
dr. Dionizije Njaradi in senjski
škof dr. Burič.

Konferenca tega ožjega izvr-
šnega odbora ima namen pripra-
viti ves potreben material za sko-
rajšnjo konferenco celokupnega
katoliškega episkopata Jugoslavi-
je, ki bo tudi v Zagrebu. Po in-
formacijah iz Zagreba razpravlja-
jo visoki cerkveni dostojanstve-
niki med drugim tudi o novem
šolskem zakonu, ki ga sedaj pri-
pravlja ministrstvo prosvete.

Organizacija JRZ v Medjimurju

Kakor doznavamo, je narodni
poslanec za srez Čakovec Anton
Videc, vpokojeni veterinarski
nadsvetnik iz Čakovca, dobil
mandat za izvedbo organizacije
JRZ ne samo v srezu Čakovec,
marveč v vsem Medjimurju. Vi-
dec je pretekle dni obiskal vse
medjimurske občine, da združi
svoje pristaše in politične somi-
šljenike. Včeraj pa je odpotoval
v Beograd in se povrne šele v so-
boto ali nedeljo. Prihodnji teden
bo začel z organizacijo JRZ in z
ustanavljanjem krajevnih odbor-
rov.

Proti spremembi krajevnih imen

Iz Novega Sada nam poročajo:
Literarna revija »Glas Matice srp-
ske« *razpravlja v svoji zadnji*
številki o vprašanju spremembe
krajevnih imen v Vojvodini. Pi-
sec članka zastopa stališče, da ta-
ka akcija nima nobenega smisla
in da je škodljiva za kulturne,
gospodarske in nacionalne intere-
se Vojvodine. Pisec se posebno
čudi, da se spreminjajo imena me-
stom in občinam, ki niso mad-
žarskega ali nemškega izvora. Ne-
mogoče pa je razumeti, da se me-
njajo celo imena slovanskega iz-
vora, ki jih niti Nemci in Ma-
džari, ko so vladali v teh krajih,
niso nikoli spremenili. Pisec je
mnenja, da bi se kvečjemu lahko
spremenila imena takih krajev,
ki so dobili svoj naziv od Madža-
rov.

Zračna zveza Dubrovnik-Sušak

Iz Dubrovnika nam poročajo,
da bo v prihodnjem letu otvorje-
na nova zračna zveza med Suša-
kom in Dubrovnikom. Ta promet
bo opravljalo češkoslovaško zra-
koplovno društvo. Vest se spre-
jeli v Dubrovniku z velikim ve-
seljem.

Gospodarske krvi manjka

Večno vprašanje: „Kje je denar!“

Ljubljana, 12. decembra. Brž ko ugasne v človekovem telesu obtok krvi, preneha človek živeti. Prav isto je v današnjem gospodarstvu, v katerem je denar posredovalec med kupcem in prodajalcem, torej gospodarska kri, ki vse poživlja in žene naše gospodarstvo naprej. Čim nagelše kroži kri — denar, tem živahnejše je gospodarstvo, tem bolj razgibano je naše življenje, promet, trgovina, zaslužek, tem več se kupuje in prodaja. Gospodarstvo je v cvetočem razmahu. To smo videli v povojnih letih, v dobi takozvane gospodarske konjunktore. Takrat je bilo denarja na pretek. Z nenavadno, skoraj blazno naglico je krožil med ljudmi. Kaj je bilo takrat 100.— dinarjev, korajžni in veselo razpoloženi fantje so si cigarete prižigali z njimi. Kdo je takrat cenil in skopo varčeval z denarjem? Malekdo! Takrat smo živeli v plinani nadziji, da bo zmeraj tako, da teh dobrih in bogatih dni ne bo nikoli konec. Kdo je takrat mislil na »sedem suhih let«, ki bi utegnili priti in ves narod vreči v gospodarski zastoj in denarno pomanjkanje?

Kje je denar?

Podoba je, da je danes naša gospodarska kri zastala, da se silno leno in z veliko muko pretaka po našem gospodarskem življenju in telesu. Ljudje se vsenovsod vprašujejo, kje je denar? Kam je izginil, da le tako trda zaplota? Danes je treba za vsak dinar trde borbe, zafalevanja in moledovanja na vse strani. In koliko je naših gospodarstev, naših kmetijskih in delavskih domov, ki skozi mesece in mesece niso videli helice. Kako nezaupljivo zrejo premnogi naši ljudje v bodočnost, brez nadeja in trdne vere, kajti razumljivo je, da je v dolgotrajnem pomanjkanju morala splahneti še tako trdna vera, ali kakor se temu pravi: gospodarski optimizem. Naš mali človek si na ta pojav ne ve odgovora. Onile dan me je nek preprost delavec, ki vedno pazljivo prebira časopise, vprašal, kako da je pravzaprav s tistimi poročili naše Narodne banke, ki pravijo, da je v obtoku okoli 6 milijard dinar. Tako vprašanje spravi človeka v zadrego. No, navsezadnje sva se trezno pomenila o tem vprašanju. Vendar pa sva bila oba nezadovoljna. In takih vprašanj je danes na tisoče in tisoče. Preprosti ljudje celo o Švici dosti namigujejo in silno pritaeno šepetajo o tem nesrečnem denarju, ki ga nikjer ni dobiti, kakor da se je udril v zemljo.

Gospodarska kri je zastala

Ljudje pri tem vprašanju malo pomislijo na obtok denarja. Navadno si predstavljajo, da je toliko denarja kolikor ga je v obtoku. Pravilno pa je treba reči, da je vse odvisno od naglice, s katero kroži denar med ljudmi, v gospodarskem življenju. Danes te naglice ni več. Vse je v zastoji, v lenem razpoloženju. In v takem položaju je postal denar silna redkost, dragocenost, za katero vsakdo trepeče, ko gre vsakemu tako težko izpod palca. V tej stiski

za denar so ljudje prišli malikovati denar, življenjske dobrine so postale drugovrstna dobrina. Denar je postal v gospodarstvu namen in ne sredstvo, ki bi po svoji delavnosti moral služiti zamenjavi dobrin, prodaji in kupčiji. Koliko je danes primerov takozvane tezavracije denarja, ko ljudje, ki imajo denar, spravljajo doma denar v nogavice, v žimnice, za frame na podstrešju itd. To je nezdrav pojav v gospodarskem življenju, kajti s tem se našemu gospodarskemu življenju odteguje gospodarsko kri, ki mu je za zdrav razvoj nujno potrebna. Toda naposled so taki potavi razumljivi in celo opravičljivi: v splošnem nezaupanju in pomanjka-

nju denarja se pač vsakdo trese za svoj denar, ker po svojem prepričanju nima zadostnega jamstva, da mu bo v slučaju potrebe njegov denar na razpolago. V tem pogledu je najraznovrstnejša zaščita rodila silno neprijetne posledice; precej le izpodkopala splošno zaupanje. Zato je pogoj vsake ozdravitve, da se to zaupanje spet dvigne, za črtil in našim malim gospodarskim ljudem proži brezogovorno varnost in jamstvo za njih denarno lastnino. Znanost je, da je vprav naš mali človek naitrdnejši optimist. In v tem trenutku gre edino za gospodarski optimizem, ki bo edino mogel pogrnati našo gospodarsko kri v nov zalet in nagelše kroženje.

Sankcije in tihotapci v naših obmejnih krajih

Logatec, 12. decembra

Po naših notranjskih krajih je gospodarsko življenje že nekaj let sem v popolnem zastoji. Trdna gospodarstva propadajo, zdravi in krepki kmetijski fantje so brez dela in zaslužka. O lesni trgovini ni ne duha ne sluha več. Prej tako cvetoča gospodarska panoga je popolnoma na tleh, kakor da je brez vsake vrednosti. Naši veseli notranjski furmani so utihnil, kar korajže jim je zmanjkalo. Gostilne ob cestah samevajo in z vsakim dnem bolj propadajo. V deželi ga ni več denarja, baitarske družine stradajo, njene krepke sile in močne delavne roke gasnejo v brezdelju. Nič več ni gibanja in razmaha. Le tu pa tam se čuje o kakšnem tihotapstvu, ki ga ta ali oni zagreši v težki borbi za svoj življenjski obstoj. Bodi človek še tako pravičen, je težko do dna presoditi taka dejanja.

V naše kraje se je sedaj že na-

selila mora sankcij. Naš naraven trg je bil s tem docela odrezan, da smo tako ostali gospodarsko popolnoma osamljeni in zapuščeni, ko se nihče več za nas ne pobriga. Kmetijski ljudje pravijo, da je prišla z njimi šiba božja v deželo, ki nas neizmerno tepe. Zgodnja letošnja zima na seveda ne oheta nič dobrega. Podoba je, da jo bomo v pomanjkanju preždeli doma in žalostno zrl skozi okna v zasneženo pokrajino in pobeljene gozdove.

S kmetom in z delavcem vred so vsi stanovji hudo udarjeni. Kakor da se je na nas Notranjce posul plaz gospodarske nesreče in socialne stiske. V tej težki gospodarski zapuščenosti se vraščamo: komu prav za prav veljajo te nesrečne sankcije? Koga so najtežje udarile? Komu so namenjene? Naše notranjsko ljudstvo je preprosto in zdravo, potrpežljivo in delavno in so v tej stiski tako njegova vprašanja docela razumljiva.

Aretacija na Aleksandrovi cesti

Ljubljana, 12. decembra

Ob treh popoldne. Prizorišče tista veža poleg kina ideal. Kjer je fotoateljé Doris. In pa tudi pošten čevljar je tam. To je važno.

Ljudje drviyo vkup. Vse črno jih je že. Iz veže pa grozansko vpitje, rjovenje. Hripavo-zaripel moški glas. Kaj se godi?

Reporterska radovednost me požene tja. Vzpenjam se, iztegujem vrat ko noj, da bi videl preko grmade klobukov pred menoj. Zapazim v veži policijsko čepico — aha, aretacija!

Pijanec, razgrajac, izgredek? Vsekakor težek »slučaj«. Stražnik je že alarmiral pomoč.

Medtem se človek v veži bori s stražnikom, rjove in psuje in bruha laške kletvice. Nekaj o Španiji kriči in da je to svinjarija. In poziva publiko: »Ljubljanci pomagajte!«

Tisti dve v takih primerih navadni fronti sta se že itak stvorili: ena je na strani aretiranca, druga na strani stražnika. Ozrač-

je je nevarno napeto, grozijo spopadi.

Dostojanstven starejši gospod s strogim obrazom zavrne trojico zabavljajočih mladcev s poučnim besedami: »Kdor se za take ga zavzema, ja sam tak!«

Mladci ga divje pogledujejo izpod kap, ostre opazke padajo, in nekdo krične: »Preketo, saj sem videl, kako ga je usekal za uhol! Poznamo mi to.«

No, že je pridrvel avto, Zeleni Henrik (zakaj ne Janez?). Visok hud mož z črno bradico se energično črnobradec nahruli: »No, »Narazen! Dajte prostora!«

Dva, trije stražniki so planili v vežo, vlečejo ven upornika, ki neznansko rjove: »Ljubljanci pomagajte!...« a že ga imajo v avtu, stražniki poskačejo noter in —

Mene je množica slučajno zrinila do Henrika, in tedaj me energično črnobradec nahruli: »No, ali hočete tudi vi noter?«

»Prosim!« pravim, a že so so

zaloputnila vratca, avto odbrni.

Kako lepo bi bilo za mene reporterja, ko bi se smel peljati s njimi v Zelenem Henriku. Majhna avanturica. In pa hkratu bi zvedel za vse podrobnosti te aretacije. Tako pa ne vem nič: ne kako se je stvar začela, pa kako bo nadalje. No, bo pa izvohal, kaj več o tem naš policijski reporter.

Malce nezadovoljen sem krenil po tem razburljivem dogodku v simpatični bufet »Rio«, da se potešim s čašico tistega imenitnega rizlinga. Tam sem potem razmišljeval: Kaj neki je kričal ta človek o Španiji? Saj že dolgo nič ne slišimo o tej zanimivi deželi večnih prekucij... Hm, morda ve on kaj več o Španiji? To bi bilo zanimivo zvedeti.

In pa Zeleni Henrik mi hodi po glavi. Bilo bi res imenitno... takole kot reporter... Dali se iz Zelenega Henrika kaj vidi ven? Od zunaj se vanj nič ne vidi. Ampak nemara se le vidi ven. Spominim se, kaj je napisal moj kolega pariški Aubertin, odlični francoski časnikar, ki je bil ob izbruhu svetovne vojne pariški poročevalec »Berliner Tageblatt«, pa so v tistih dneh vojne psihoze aretirali tudi njega. V Parizu, na rodnih tleh Češ, da je prijatelj Nemcev. Pa so ga takrat peljali v Zelenem Henriku in pravi, kako je gledal skozi lino na elegantne gospode in dame po bulevarju in je premišljeval: Morda boste danes jutri tudi vi takole sedeli v takem vozu. V takih nerodnih časih ne ve nihče ne dneva ne ure...

Tako je premišljeval moj francoski tovariš Aubertin, ne jaz. Jaz o takih rečeh nič ne razmišljam. Samo žal mi je, da me niso povabili s seboj včeraj popoldne tam na Aleksandrovi cesti.

Joe.

Štorklja na vozu

Ptuj, 12. decembra.

32 letna dekla D. L. iz Rogoznice se je odpravila na porod v bolnišnico. Med potjo pa je dobila hude porodne krče in še predno je prispela na cilj je porodila krepkega fantja. S črvčkom v naročju je prišla v bolnišnico.

Gledališče

Drama

Začetek ob 20. uri.

Četrtek 12. decembra: Izdaja pri Novari. Gostujeta gđna Rajnerjeva in g. Malec. Izven. Znižane cene.

Petek, 13. decembra ob 15. uri: Kako zabogaš. Izven. Dijaška predstava po globoko znižanih cenah.

Sobota 14. decembra: Trije vaški svetniki. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol.

Nedelja 15. decembra ob 15. uri: Uboga Ančka. Izven. Mladinska predstava.

Ob 20. uri: Vesela božja pot. Izven. Znižane cene.

Opera

Četrtek 12. decembra: Kraljčin ljubljene. Red Četrtek.

Petek 13. decembra: zaprto.

Vesti

Razpis novih službenih mest

Kr. banska uprava dravske banovine razpisuje službe zdravnikov združenih zdravstvenih občin Žirov s sedežem v Žireh, v Dubrovniku v dolnjelendavskem srezu, v Radovljici in Cerknici. Prošnje vložite kr. banski upravi do 31. decembra 1935.

Na meščanski šoli v Trbovljah je prevzel ravnateljske posle g. Osterc Anton, ki je bil premeščen iz meščanske šole v Sevnem pri Rajhenburgu.

Prireditve

× Savez Muzičara kr. Jugoslavije ima svoj kongres v nedeljo 15. t. m. in v ponedeljek 16. t. m. ob 10. uri v areni Narodnega doma (Jadran) v Ljubljani.

× Koncert okteta Društva rudniških nameščencev v Trbovljah bo s proslavo Jenkovo v soboto ob 20. v Sokolskem domu.

× V Šentlakovskem gledališču bodo v prireditvi poslednjič v soboto 14. t. m. in v nedeljo 15. t. m. ob 20.15. Hopwoodovo »veselo gro« »Skandal pri Bartlettovih« (Vzor-ni soprog).

× Kino narodni dom v Kranju bo predvajal v petek, soboto in nedeljo film »Barcarola«.

Vreme

Novi Sad: Oblačno po vsej kraljevini, v gornjem Primorju prevladuje jasno vreme. Mesto ma dežuje in sneži. Temperatura Mrzla Vodica — 4, najvišja Ercegnovi + 16. stopinj Celzija.

Napoved za danes: Hladno in oblačno vreme, tuhtam bo nekoliko snežilo.

POROČILO JUGOSLOVENSKEGA ZIMSKO - SPORTNEGA SAVEZA

Pokljuka 11. decembra: temp. — 5 C. jasno, mirno, na 60 cm podlagi 10 cm pršiča. Smuka idealna. Skakalnica uporabna. Smuka v planinah neprilagodljiva.

Zelenica 10. decembra: temp. — 4 C. oblačno sneži, severozapadni veter, na 70 cm podlagi 15 cm pršiča. Smuka prav dobra. Izgledi za nedeljo izvrstni. Smuka do Tržiča.

Bloke 11. decembra: temp. — 2 C. jugovzhodni veter, 30 cm snega, sneži dalje, izgledi za nedeljo dobri. Smuka dobra. Promet samo preko Rakeka, dnevno avtobusna zveza. (Avtobusna zveza Pečnikar Ljubljana-Bloke ukinitena).

Sodražica: 11. decembra: temp. 1 C. menajoče oblačno, severovzhodni veter, 15 cm južnega snega. Smuka neugodna, izgledi za nedeljo slabi. Na Travnici gori smuka ugodna.

Še o pevačici Ivanki

Kakor smo včeraj poročali, so morali razpravo proti Ivanki prekiniti, ker so šli iskat za pričo v neko gostilno na Tržaško cesti. Tisto tisto njeno prilatljivo, ki ji je na Jesenicah zmanikalo denarja, hlačk in kombineže in zaradi

tega mora sedaj Ivanka sedeti v preiskovalnem zaporu in na zahtojni klopi. Dolgo časa in prav nestrpno so čakali gospodje sodniki, državni tožilec in zagovornik ter poslušalstvo, zlasti pa seveda Ivanka, ki trdno upa, da se bo izkazala pravica in ji spet zasijala vesela svoboda. Toda okradene natakarike Mici ni bilo od

Tovarna v oblakih se je zrušila v sodni dvorani

Ljubljana, 12. decembra. Mlad ljubljanski trgovec Ferdo in starejši trgovski zastopnik Josže sta lansko jesen zasanjala o prelepi tovarni »Metlarna«. Samo zasanjala sta jo seveda in lepe fabrike tudi nikjer ni bilo, zato pa tudi firme »Metlarna« ni sta nikjer protokolirala. Ali za tako veliko podjetje je bilo treba uslužbencev, samih zanesljivih in vestnih ljudi. Ker so pa taki redki in pošten človek pri izbiri ljudi mora biti vedno previden, je tvrdka »Metlarna« pač zahtevala prav izdatno kavcijo. Tako je bil Polde ves srečen, ko je zbral 7.000 Din in jih izročil tvrdki za kavcijo. V službo mu ni bilo treba, saj sta ga prijazna gospoda šefa vedno potolažila, da je še premalo naročnikov, ker je velepodjetje pač še popolno-

nikoder in policija je prinesla v dvorano št. 79 edino vest, da ima iskana priča dopust, ker je morala na obisk na Bled. Nič drugega ni kazalo, kakor da so rapravo odložili in s tem podaljšali čakanje pevačice Ivanke, kdaj bo spet prepevala in brenkala na kitaro ter preganjala skrbi svojim dobrovoljnim gostom.

ma novo. Dala sta mu pa seveda tudi moško besedo, da so mu mastna služba, karijera in bogatstvo bodočnost zajamčena. Tistih 7 jurčkov sta sicer vtaknila v podjetje, ki ga ni bilo, zato sta pa Poldetu namignila in ga nagovarjala, naj se ne brani velike sreče in z večjim zneskom postane kompanjon veletovarne »Metlarna«.

Davi je bila zaradi te interesantne tovarne, ki je nikjer ni, seveda pa tudi zaradi tistih 7.000 Din, ki jih je požrla, že tretja razprava. Toda na številki 79 je zavladovalo največje razočaranje, saj je glavni obtoženec nenadoma zbolel in s. o. s. g. dr. Lederhas je samo ugotovil, da ta bolezni morda izvira iz glavne razprave.

Ko je oče umiral, je hči poslušala sladke besede fanta pod oknom

Ljubljana, 12. decembra. Prelepo je Sorško polje, bogato in tudi polno poezije in romantike. Briziški škofje so pred 900 leti pripeljali sem med redko naseljeno slovensko prebivalstvo še Bavarce in dolgo se je bil boj, dokler ni popolnoma zmagala slovenska kri in so od Nemcev ostala samo še imena, kako po hroščevem letu ostanejo le še njih prazne luščine. Zacvetela je umetnost, zlasti pa ljubezen do lepih cerkva in lepega petja. Domačin Simon Jenko je opeval svoje Sorško polje in Pregelj mu je posvetil svoje najlepše besede. Izginila so stoletja, a ostala je romantika, zlasti pa njena bojevitost, da so fantje s Sorškega polja pred polstolet. še sloveli zaradi svoje neugnane korajže. Šole in lastna volja po izobrazbi so prebivalstvo postavile na najvišjo stopnjo izobrazbe našega kmečkega ljudstva in prav v velikih vaseh ob cesti med Škofjo Loko in Kranjem se je najprej ukoreninila odločna napredna zavest. Niti izobrazba ni mogla pregnati romantike in še sedaj so žive stare ceremonije ljubezni, petje in fantovanje ter seveda tudi pretepi rivalov in njih prijateljev.

Tako smo danes na sodišču spet gledali fante iz Žabnice in Zgornjega Bitnja, ki so oblečeni kakor meščani, govore pa svoje značilno loško narečje. Obtožen je Tine iz Zgornjega Bitnja, ki

nosi ime slavnega starega rojaka in pisatelja, drugi fantje in udeleženci se pa pišejo za Šifererje. Čeprav med seboj niso v sorodu, Šiferer se piše tudi gospodar hiše, kjer je Ludvik Šiferer staknil tako po glavi, da je bilo v nevarnosti njegovo življenje. Oče Šiferer je tisto lepo pomladansko noč sklepal račune z življenjem in umiral, njegova hči je pa imela med tem fanta pod oknom. Drugi dan je oče umrl. In bali so se tudi da bodo imeli v kratkem pogrebščino za Ludvikom. Žabničanje so seveda tudi fantovali tisto noč, saj so se postavljali pred odhodom k vojakom, a v vasi, nekje za Šifererjevo hišo so bili še drugi fantje. Pri umirajočem očetu je gorela svetla električna luč in skozi okno svetila daleč pred hišo v noč. Fantje so zmofili Tine pod oknom, da se je stogotil in planil na Ludvika ter ga usekal s kolom po glavi. Natanko so tovariši videli v luči, ki je sijala skozi okno, kako se je Ludvik zgrudil pod udarcem v nezavest.

V bolnici so Ludvika zaslišali, a bil je od bolečin in počene lobanje ter predrte možganske opne še tako zmešan, da se dogodkov ni vedel natanko spominjati. Šele sedaj, ko je popolnoma ozdravel in samo dolga bela proga od ušesa do vrh glave po črnih laseh še priča o rani, se mu je spomin ma ozdravel, se mu je spomin spet strnil v jasno sliko nesrečne

ga dogodka. Čudno se je s. o. s. g. dr. Lederhasu zdelo, da se obtoženec ne spominja imena nobenega svojega tovariša, a tudi priča France Šiferer je odločno izjavil, da je bilo tako, kakor je povedal ozdravljeni ranjenec. Tinetov zagovornik g. dr. Voršič je pa zahteval naj pridejo vsi fantje in zato je bila razprava o romantični noči na Sorškem polju preložena na 21. decembra. Tako še ni končana balada s Sorškega polja o dekletu, ki je poslušalo vasovalca, ko je oče umiril.

Strašno dejanje nezakonske matere

Maribor, 12. decembra.

V Šmartnem pri Slovenjgradcu je našla Roza Potočnikova v kotlu, v katerem se kuha krma za svinje, v vreči zavito otroško trupelce. Preiskava je ugotovila, da je trupelce v kotel položila 23 letna Franca Razborkova, ki je še pred dvema letoma služila pri posestniku Verdniku za dekle. Rodila je otroka letos 8. oktobra. Pravi, da se je v postelji zadušila, potem pa se je balada bi je ne osumili, da je ona zadušila otroka, ga je na zavila v vrečo in ga položila v kotel. 20 dni nato se je pa poročila. Zaslišali so tudi njenega sedanjega moža, ki pa je izjavil, da on ni oče tega otroka, ker se je iz Francije vrnil šele pred nekaj meseci. Obstaja sum, da je Franca Razborkova namenoma usmrtila novorojenčka, ker bi utegnil biti kot otrok nekega tretjega, v zakonu samo v spotiko. Oblasti nadaljujejo preiskavo.

Pili so mleko stekle krave

V Banjaluki je pred dnevi okoli stekel pes kravo nekega Ibrahima Begovića. Opazili so, da krava boleha, toda nihče ni vedel, da je obolela za steklino. Zato so še na dalje molzli, pili in uporabljali njeno mleko. Pred dnevi pa je zbesnel tudi konj, ki je bil ob kravi v hlevu. Šele tedaj so ugotovili, da je krava stekla. Ubili so jo, vse domače, ki so uživali njeno mleko, so pa takoj odneli v Pasteurjev zavod.

Borza

Ljubljana, 12. decembra. — Amsterdam 2970.00 2984.60, Berlin 1756.08 — 1769.95, Bruselj 738.23 — 743.29, Curih 1421.01 — 1428.08, London 215.49 — 217.55, Newyork 4350.08 — 4386.39, Pariz 289.52 — 290.96, Praga 181.71 — 182.81 — Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8.85 — 8.95.

Curih, 12. decembra.

Beograd 7.02, Paris 20.3750 London 15.20, Newyork 308.625, Bruselj 52.—, Milan, Madrid 42.2250, Amsterdam 209, Berlin 124.05, Dunaj 57.—, Stockholm 78.40, Oslo 76.40, Kopenhagen 67.8750, Zürich —, Sofija —, Praga 12.7950, Varšava 58.20, Budimpešta —, Atene 2.90, Carigrad 2.45, Bukarešta 2.50, Helsingfors 6.69, 75, Buenos Aires 0.8475.

Mariborska četrt, kjer kraljuje beda, vedeževanje in razuzdanost

Maribor, 12. decembra.

Vlak zdrži preko železniškega mostu in na obeh straneh Drave se spre potniku prelepa panorama Maribora. Med starimi, polmodernimi in modernimi stavbami štrle k nebu konice cerkvenih zvonikov, ki jih ni malo in ki pričajo, da so Mariborčani kljub živahnemu temperamentu pobožni ljudje. Ob robovih mesta pa sili kvišku dimnik za dimnikom. Kdo bi jih štel? Morda jih je sto in še več, pa že sama slika priča, da je Maribor mimo slovenskih rudniških krajev naša največja proletarska naselbina. Iz nekoč solidno obrtniškega in birokratskega mesteca nastaja novo mesto, ki mu daje poseben pečat iz dneva v dan rastoča industrija. Pretežni del mariborske industrije ne nudi zaposlenemu delavstvu niti za skromno življenje zadosten zaslužek. To in pa še velik dotok delavstva z dežele v mesto, ki včasih celo s konkurenco delovne moči povečava padanja mezd in rast brezposelnih vrst, ustvarja med proletarijatom razmere, ki bi jih pod normalnimi prilikami ne bilo. Brezposelnost in beda pa rodita še druge temne posledice. V kratki borbi za obstanek in v upanju na boljše dni, se naš mali človek oprijemlje vsake bilke, često nerazsodno in tudi v svojo škodo. Če v tkzv. »boljših krogih« kraljuje lahkovernost, orokovičena prostitucija, spiritizem in še drugi ostanki zakasnele dobe, kdo bi potem brez pomislekov obsojal one, ki jih je usoda že spločetka zaznamovala in jih pritisnila k tlom.

Lahkovernost naših ljudi.

Človek, ki si sam ne more pomagati in ki mu je že siva vsakdanost velika uganika, se najraje zateče k prerokovalcem, kjer dobi hladeči balzam za lažje prenašanje vsakdanjih tegob. Vedeževanje se je posebno med proletarijatom tako razpaslo, da ima že skoraj vsaka hiša, gotovo pa vsaka ulica svojo vedeževalko, ki ji »obrt« donaja prav lepe dohodke, s katerimi se da živeti. Lahkovernost ljudi pa je taka, da včasih spominja na srednji vek, ko so se sežigali čarovnice. Dekle, kateremu se je skuhal ljubček, se najprej zateče k vedeževalki, kjer gotovo dobi tolažilo za ranjeno srce. Iz kart, kavinega odcedka ali podobnega čita vedeževalka, da je fantu zmešala pamet dekletova prijateljica — ampak bo kmalu spet dobro. In če hoče naključje, da se fant in dekle res zopet sporazumeta, je to reklama za vedeževalko, ker bo govorica o tem šla od ust do ust. A tudi ob vseh drugih prilikah je vedeževanje silno priljubljeno. Pred poroko, po poroki, ob sreči in nesreči — ljudje hočejo vedno vpogled v bodočnost. Ne samo dekleta, žene — tudi fantje in moške se radi zatekajo k prerokovalkam. Med seboj se tega ne-

kako sramujejo, pred samim seboj pa vzamejo prerokovanje kot silno resno zadevo, ki jim jo je le težko omajati. Ljudje ob prerokovanju na lepše čase nekako pozabijo na težko vsakdanost in zrejo tudi s precejšnjo apatijo na dogajanja okoli sebe. Prerokovanje pa lahko rodi tudi zle posledice, ker niso vedno same rožice, kar povedo vedeževalke. Mnogo zagrenjenosti in boleznega razpoloženja pride v dušo človeka, če mu vedeževalka na primer prerokuje skorajšnjo smrt.

Poseben dar vedeževalk.

Vedeževalkam ni odrekati ene dobre lastnosti: izvrsten čut za opazovanje. Prav zaradi tega često uganajo razmere »pacienta«, iz katerih ni težko sklepati vsaj na bližnjo bodočnost. Sicer so pa vedeževalke v svojem »poklicu« tako izurjene, da vodijo v evidenci družin-

ske razmere vsega okraja, iz katerega se stekajo njih gostje.

Ižemanje revnih.

Brez ozira na duševne motnje, ki pogosto zahtevajo velike konflikte, je vedeževanje razvada, ki se jo mora odpraviti, ali pa vsaj omejiti njen obseg že zaradi materialne škode, ki jo trpe ljudje. Vedeževalke umejo na pretkan način izvabiti od ljudi sorazmerno visoke nagrade, v nekaterih primerih pa celo kar majhna premoženja. Nekatere razprave na sodišču govore o tem. Še nedavno so oblasti izsledile vedeževalko, ki je izvabila neki tovarniški delavki 700 dinarjev, in sicer za sredstvo, ki ji bo zopet pripeljalo v njen objem ljubljene fanta. Šele ko fanta le ni in ni hotelo biti, se je delavka zavedla in prijavila vedeževalko orožnikom. Koliko pa je sličnih primerov, ki samo zaradi sramote ostanejo prikriti.

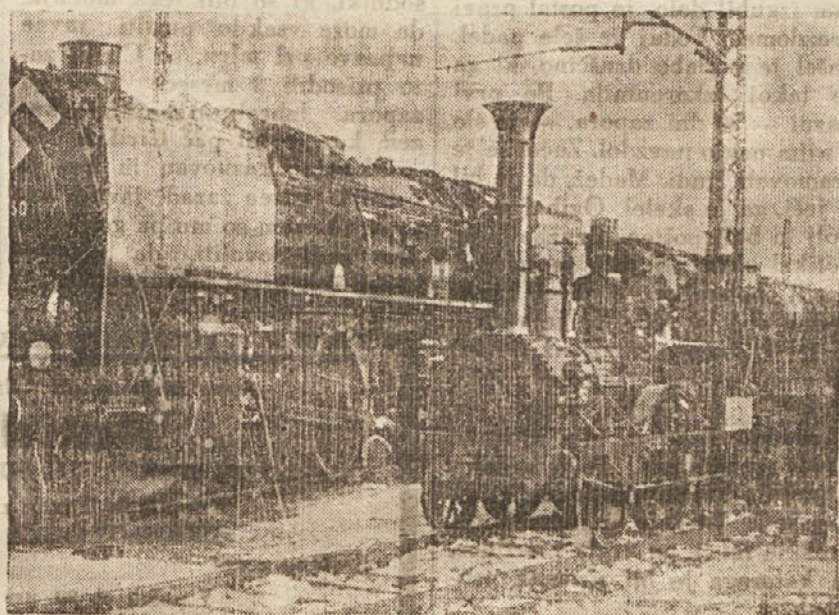
Išči žensko . . . Za človeško življenje — 4 leta ječe

Maribor, 12. decembra.

Na vseh vernih duš dan letošnjega leta je povabil posestnik Gregor Špes iz Turiške vasi k sebi kovača Antona Zemljaka, da bi se mu s pogostitvijo oddolžil, ker mu je okoval voz. Sosed sta ob dobrem prigrizku tudičila in prehajala v vse veselejše razpoloženje. Zvečer sta prišla k Špesu tudi sedaj že pokojni Janez Kresnik in neki njegov prijatelj. Pričeli so se šaliti, žal pa je kmalu iz šale nastal prepir med Zemljakom in Kresnikom. Izzivati je pričel Kresnik, ki je očital Zemljaku, da se vlačil z njegovim dekletom. Končno sta se oba spravila. Ko pa so se vračali domov, je pred hišo na-

stal znova prepir, ki mu je sledil pretep. Zemljak je v nerazsodnosti potegnil iz žepa nož in pričel z njim udrihati po Kresniku in mu je prizadjal 14 nevarnih ran. Nesrečnega ranjenca so takoj prepeljali v bolnico, kjer pa je drugi dan umrl, ubijalca Zemljaka pa so vklenili orožniki in ga oddali sodišču.

Pri razpravi je bila za obtoženega 25letnega kovača Antona Zemljaka olajšilna izpoved, da se je mora pred Kresnikom braniti, ker bi sicer on njega pobil s cepinom. Zemljakovo izpoved so potrdile tudi priče. Sodniki so ga obsodili na štiri leta ječe in na izgubo častnih državljan-skih pravic za dve leti.

Zanimiva slika z lokomotivo iz l. 1835. in letošnji tip najmodernejših brzovozne lokomotive. Obe lokomotivi nazorno kažeta napredek tehnike v zadnjih 100 letih.

† Marčica Turk

Petletna hčerka nar. poslanca Rajka Turka, srčkana Marčica je 11. t. m. ponoči umrla, kakor bi hotela k svoji sestrici Nevenki prav ob obletnici njene smrti. Danes popoldne ob 3. jo spremimo od doma v Komenskega ulici števil. 17 k sestrici pri Sv. Križu z največjim sočutjem v srcih za najgloblje ožaloščene starše in vse ugledno sorodstvo.

V Celju je čedalje več brezposelnih

30. novembra je bilo pri celjski ekspozituri Borze dela vpisanih 442 brezposelnih, od katerih je bilo 56 žensk. Do 10. decembra je pa število brezposelnih naraslo na 556 oseb, od katerih je 59 žensk. Samo v 10 dneh se je torej število brezposelnih v Celju dvignilo za 114 nepreskrbljenih in lačnih ljudi. Kaže, da bo v primeri s prejšnjimi leti, letos brezposelnost v Celju narasla nad 1000 oseb.

Konjunktura in človek

Pravijo, da je na vidiku kriza tekstilne industrije. Menda bo do tega še silno daleč, ker bo Maribor spomladi obogaten za novo tekstilno tovarno, ki jo bodo postavili v Košakih. Je kar prav tako. Koga pa končno briga kaj, če je konjunktura blaga in še konjunktura žive delovne moči, med katerima pdavi tovarnar ne sme delati bistvene razlike. Iz malega raste veliko, iz branjevca postane človek lahko tudi tovarnar. Vila, avto, bar... to so privilegiji sodobnih izbrancev. Po človeških in božjih postavah bo menda to prav. Prav pa ni po zdravi pameti človeka, ko vidi na eni strani silno razkošje, na drugi strani pa ubogo delavsko paro, ki se stiska po luknjah in še kruha nima. Da, človeška kri je dragocena in z njo je že marsikdo obogatel... Tudi iznajdljivi so ljudje. Ob praznikih, ko je malo delovnih dni, se vrže delavstvo kratkomalo na cesto, da ni nikakih obvez. V Mariboru bo za praznike okoli 500 delavcev brez dela in kruha.

Resno in šaljivo

»Kdo mi more razložiti, odkod prihaja rosa?«

Ves razred molči. Kar skoči mali Janezek pokoncu:

Zemlja se tako hitro vrti, da se poti.«

Dnevna pratika.

Petek, 13. decembra. Katoličani: Lucija. Pravoslavni: 30. novembra: Paramon.

Dežurne lekarne.

Dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6, Hočevar, Celovška cesta 62, Gartin, Moste, Zaloška cesta 18.

Žrtev usode in razmer

Bridka zgodba izgubljenega človeka

Obtoženec Angel Fabjan je znan še izza afere razpečevanja ponarejenih kovancev, ki je leto spomladi razburila Trnovo. Tudi sicer ima dolgo vrsto grehov na sebi. Kljub temu pa človeka pretrese, ko gleda življenjsko zgodbo tega izgubljenega človeka.

Begunček brez očeta.

Angel Fabjan je doma iz Lipe pri Komnu na Krasu. Vojna mu je ugrabila očeta. Z materjo, brati in sestrami se je med vojno potikal kot begunček po tedanjih avstrijskih begunskih taboriščih. Tako je ostal brez vzgoje. Kot otrok je sprejemal samo vtise gorja in nejevolje. Po vojni se je vrnil z materjo domov, kjer je že v zakrknjeni porednosti dečka doživljal tragedijo umikajočega se naroda. Bil je že toliko razvit, da je občutil tudi duhovne

udarce, sprejemal pa jih je odprano in z vesele plati.

Beg po svetu.

Končno je pobegnil z doma in se v zasedenem ozemlju (na nekem otoku) izučil za peka. Ob nastopu novega režima jo je pobral po svetu. Hotel je priti v Francijo. Skozi Jugoslavijo, Avstrijo in Nemčijo je prišel na francosko mejo, kjer ga je prijel nemški orožnik, po rodu koroški Slovenec. Treba je bila nazaj v Italijo, kjer so ubežnika zaprli. Misleč, da s tem uide kazni, je trdil, da je jugoslovanski državljani. Tako je več mesecev prešel v preiskavi, dokler ni končno prišla resnica na dan. Bil je izpuščen in obsojen samo na denarno globo.

Pošten obrtnik.

Ko je zadihal prostost, jo je mahnito skrivaj v Jugoslavijo, kjer se je lotil poštenega dela. Služil je pri raznih pekovskih mojstrih v Šiški. Šegavi in dovtipni pekovski pomočnik je povsod razširil svojemu mojstru krog odjemalcev. Značilno za nesrečnega je dejstvo, da je bil tedaj še leta 1930. nepokvarjen in srčno dober. Ko je v neki družini, kamor je stalno nosil kruh, nekdo obolel, mu je s kruhom prinesel slaščice, ki jih je pri mojstru kupil in kljub svojim majhnim dohodkom pošteno plačal.

Potem je izgubil delo in je kot brezposelnik živel dalje časa pri uemljenih ljudeh. Tudi tu je bil ves čas pošten. Vsaj po enkrat na mesec je pisal materi, ki mu je tudi z materinsko vestnostjo in ljubeznijo poročala o vseh domačih dogodkih ter ga ljubeznivo opominjala, naj ostane dober in pošten.

Brezposelnik in zločinec.

Končno je spet dobil delo. Nekaj časa je delal v Ljubljani, potem na Vrhniki, ko pa je še tam izgubil delo, je postal pravi brezdomec. Tedaj je šele padel. Zašel je v slabo družino, ki ga je takoj izkoreninila. Po prvi kazni — 20 dni zaporja, — je šlo z njim naglo navzdol. Začel se je sramovati ljudi. Madež, da je bil v ječi, ga je skelel. Ogibal se je bolj in bolj poštene družbe in se potikal okrog. Skraja je smukal v sili, potem pa je začel krasti vedno več in več. Ko je vnovič prišel s postavo navzkriž, je bil obsojen na 15 mesecev ječe, kasneje v Celju zopet na 4 mesece. Tako je bila njegova usoda zapečatená. To je grenka tragedija kmetskega fanta, ki ga je usoda iztrgala iz skalovitih kraških tal in ga vrgla v vrtnice, za katerega je bil siromak prešibak.

Bil je izgnan iz države, pa se je vrnil, toda zdaj je bil že zločinec. Tatvine, razpečevanje po-

narejenega denarja in nazadnje vlomilstvo, to so bridka poglavja tega zgrešenega življenja.

Ko je zdaj stal pred sodiščem, ni tajil. Priznal je brez znatnejšega odpora prestopke za prestopkom, zločin za zločinom. Menda je čutil, da je konec z njim.

— 10 let robije. Fabjan, ali sprejmete kazen?

Z upognjenim hrbtom je stal in premišljal. Drobne črne oči so nemo prosile izpod črnih obrvi, beseda pa se ni upirala.

— Ali ni malo preveč?

— Ne. Obsoditi bi vas morali na 13 let, pa smo vas radi priznanja sodili milo. Ali sprejmete?

— Sprejemem.

Paznik je pristopil in odpeljal zločinca, nesrečno žrtev usode in razmer.

Boj se javnih naprav

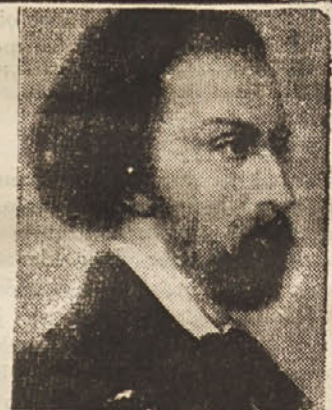
Škofjeločan Ciril je imel že nekajkrat sitnosti zaradi rib, ker je pač pasioniran sportnik, česar pa lastnik ribolova, popularni g. Dolenc Francek nikakor ne more pojmiti. Ko se je Ciril septembra meseca sprehajal ob bistri Selščici po Soteski, je opazil podrt vodnjak, ki so ga napravili še vojaki v svetovni vojni, ko so zajeli studenec in speljali vanj tekočo vodo. Iz rezervoarja je molela dolga železna vodovodna cev, ki je Cirila zmotila, da jo je potegnil ven in prodal za 2 kovača prvemu vozniku, ki je pripeljal mimo. Toda budni nadzornik starološkega vodovoda je napravil ovadbo, češ, da je vodovodna zadruga hotela zapuščeni vojaški vodnjak uporabiti in ima sedaj zaradi manjkajoče cevi 380 Din škode. Ciril je seveda vse lepo priznal, saj vodnjak vendar ni bil last nikogar ali pa kvečjemu last posestnika zemljišča, toda sodniki, ki so bili tega mnenja, da mora vsakdo pustiti javne nepravice pri miru, so Cirilu zato prisodili 3 mesece strogega zaporja. Izbrali so najnižjo kazn, ker je bil pač Ciril že nekolikokrat kaznovan in ker je ostrejša kazen zaradi javnih naprav, obenem so mu pa gospodje prav radi dovolili, da nastopi kazn še sredi februarja.

St. o. papež Pij XI. je obolel. Zedlje časa trpi zaradi poapnenja žil. Zadnje dni se je pa njegovo zdravstveno stanje še poslabšalo.

Angleški admiral Sir Mousell, ki vodi londonsko pomorsko konferenco, katere se je udeležilo pet pomorskih vesil.

Alfred de Musset, slavni francoski pesnik, ki je bil rojen 11. decembra 1810, torej pred 125 leti. Njegova velika ljubezen je bila znana francoska pisateljica Georg Sand, s katero se je pa sprl. Po smrti Alfreda Musseta je bila ta ljubezenska vez povod za velik družabni škandal.

Angležinja Jean Batton, ki je preletela Atlantik v rekordnem času 15 ur in 15 minut. Zmanjkovalo ji je že bencina, ko se je približala južnoameriški obali, kamor je letela iz Dakarja v Afriki. Slika jo kaže po pristanku pri zajtrku, sedečo na krilu svojega letala.

Gospod šef, jutri bi šel rad na pogreb svoje tašče.

»Ja, dragi prijatelj, kdo pa tega ne bi rad?«

Tel. 33-87 ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM V ŠISKI Tel. 33-87

Samo še danes ob 7. in 9. uri vesela opereta

Pot do srca

CHARLOTTE SUSA H. SOHNER H. V. MAYERINK.

V dopolnilo Foxov zvočni tehnik in film:

»JUGOSLOVANSKA HIDROAVIJATIKA«

Znižane cene!

Predelana aparatura.

V petek ob 20. uri film: »ALKOHOL«.

Vstopnina na vseh prostorih Din 2.—

V soboto: »PLES V SAVOJU«.

Šolska vzgoja na Japonskem

Japonski šolski sistem obsega 46.000 vzgojnih ustanov in ima 13 milijonov zapisanih učencev. Na vsake 3 in pol kv. milje pride po ena šola in vsak peti državljani je deležen šolske izobrazbe. Pred restavracijo 1868 se je za šolsko vzgojo država sama prav malo brigala. Obstojačo je le nekoliko vladnih šol za mladino, ki je izhajala iz vojaških rodbin. Kljub temu pa se splošno šolstvo na Japonskem tudi v tem času ni zanemarjalo, temveč se je vsestransko podpiralo.

Dokler je v državi vladal feudalizem, se razumljivo ni moglo izvesti obsežnejše šolske reforme. V letu 1871, ko je bil odpravljen feudalni sistem, pa je že bilo ustanovljeno prosvetno ministrstvo. Današnji šolski sistem na Japonskem začneja z osnovno šolo, ki traja šest let in je obvezna za vse otroke od 6. do 13. leta, ko se konča obvezna šolska doba. V teh šolah je običajno pouk brezplačen in se te šole z vsem svojim aparatom vred vzdržujejo iz davčnih dohodkov države, zlasti pa občin. V osnovnih šolah dobijo dečki in deklice osnovne pojme. Pouk obsega vzgojo o moralni, čitanje, pisanje, računstvo, telovadbo, risanje in petje, za dekle-

ta pa še posebej ročno delo. Za poučevanje moralnega nauka imajo posebne učbenike z mnogimi ilustriranimi primeri, odkoder se otroci učijo poštenosti in verske vzgoje v smislu Konfucijeve veroizpovedi. Prav zanimivo pa je, da japonska osnovna šola posveča mnogo pažnje japonski cesarski dinastiji in cesarskemu dvoru. Učitelji navajajo otroke k temu, da poznajo, kako skrbi cesar za svoj narod in kako je treba spoštovati najvišjega poglavarja naroda. Vsa osnovna šola na Japonskem je osnovana na japonskem narodnostnem duhu in nikakor ne pozna nobenih primesi iz Zapadne Evrope in civiliziranega sveta. Šele na srednji šoli se polagoma pojavlja vpliv zapadno-evropskega mišljenja. Zavrlo teh okoliščin je razumljivo, da je japonski učenec na koncu osnovne šole vzgojen v čistem japonskem narodnem duhu, in od tod tudi je razumljivo, zakaj so Japonci tako zvesti državljanji in zakaj tako krčevito branijo vse, kar je v zvezi z njihovo domovino.

Japonska šola posveča mnogo časa v svojem učnem načrtu zlasti telovadbi. Telovadba se sprovaja po načelih švedske telesne vzgoje, spojene s starejšimi formami sabljanja in podobnih vojaških veščin. V naslednjem času si sicer prizadeva japonska vlada v svojem prosvetnem sistemu izpopolniti zastarela načela z modernimi metodami in osnovami ostalega sveta. Vendar pa zadeva pri teh svojih prosvetnih reformah na stare nazore in tradicije, ki globoko koreninijo v japonskem narodu. Dokler se bodo namreč japonski otroci vzgajali na dosedanj način, ki tako zagrizeno va-

ruje vso japonsko tradicijo, dotlej je težko pričakovati, da bi nastal v japonskem zagrizenem nacionalizmu tehtnejši preobrat, po katerem bi tudi japonski narod postal z ostalim svetom solidarnější in bi tako ne izzival na Daljnem Vzhodu večnih konfliktov, ki so že nekajkrat pretili zažgati celo v Evropi vojni požar.

Mrzlične vojaške priprave na Madžarskem

Te dni je madžarski parlament izglasoval zakon o obrambi države pred letalskimi napadi, o katerem je sam ministrski predsednik priznal, da predstavlja resno gaženje madžarske ustave. Zakon daje vladi izredno pooblastilo za militarizacijo celokupnega prebivalstva skupno z ženami in otroki. Kršitve zakona kaznujejo posebna vojna sodišča. Drakonsko izvajanje tega zakona je vzbudilo veliko nezadovoljstvo v vseh krogih. Jav-

nost opozarja, da ni nobene države v Evropi, ki bi imela tako strog zakon o aviaciji. V rokah vojske je na Madžarskem tudi celokupna civilna aviacija in vojska postopoma prevzema tudi tako zvane šolske aerodrome, ki jih postavljajo visokošolci ali udruženja za letalski napredek. Da bi pa vladna akcija kljub javnemu nezadovoljstvu vendarle uspela, pišejo te dni madžarski oficirji dolge članke v madžarskem časopisu z alarmantnimi poročili o nevarnosti, ki preti Madžarski od sosedov in Sovjetske Rusije. Vsa ta senzacionalna poročila madžarskih vojnih krogov imajo seveda samo ta namen, pripraviti čimprej vse pogoje za popolno oborožitev Madžarske, ki se sproti tudi izvaja, tako da je Madžarska v pravem stanju vojne nervoznosti.

»Malo izdelani izgledate. Kje pa ste prebili svoj zimski dopust?«

»Deset ur v ledeniški razpoki in štirinajst dni v bolnici.«

Mestni pogrebni zavod

Naše zlate hčerkice

Marčice

ni več. Komaj pet pomladi so videle njene jasne oči.

Sinoči ob pol 12. uri je odšla k svoji, pred leti umrli sestrici Nevenki, ki je tudi umrla 11. decembra.

V njiu skupni, prerani grobek pri Sv. Križu spremimo našo nikdar preboljeno Marčico v petek, dne 13. t. m. popoldne ob 3. uri iz hiše bolesti, Komenskega ulica 17.

Skupno bosta sanjali večne sanje — skupno ju bo obiskovala naša ranjena ljubezen in prežalosten spomin.

V Ljubljani, dne 12. decembra 1935.

MILA in RAJKO TURK

starši.

JOŠKO in RAJKEC

bratca.

in ostalo sorodstvo.

Peiper Robert:

Strel v praznino

Igralka Adrienne Duval, ljubljenska velemestne publike, vsi moški so jo oboževali, je sedela v salonu svojega stanovanja vsa nestrpna. Pričakovala je Johna Fellsa, slavnega boksarja, najmočnejšega moža z železnimi žilci.

Točno ob deseti uri je prišel, kakor je bilo domenjeno. In deset minut pozneje ji je že priznal svojo ljubezen...

Pila sta šampanjec in se smejala. John Fells je pripovedoval, — njegove besede so podčrtavale geste, — o svojih uspehih pri boksanju.

»In vi bi storili za ženo, ki jo ljubite, vse?«

»Vle. Za vas, božanska Adrienne, sem pripravljen na vsako žrtve.«

Trenotek je Adrienne pomolčala. Potem se je oprostila njegovega objema in braneč se prvega poljuba, je rekla:

»Potem ga morate ubiti!«

»Koga?«

»Vašega tekmečarja.«

John se je prestrašil. »Ubiti?«

»Da! Lahka naloga za moža, ka-

kor ste vi. In pomislite: on stoji med nama, med najino ljubeznijo. Vi me morate osvoboditi. Ali ste pripravljeni?«

John je trenotek pomolčal. Adrienne pa mu je pomolila revolver.

John je držal orožje v roki, ki se mu je tresla.

»Tam — tam stoj!«, je zakričala Adrienne prepadeno.

John Fells ni videl nikogar. Toda njegovo razburjenje je narasčalo.

»Tak ustrelite ga žele!«

Adrienne se stala čisto blizu Johna. »To je cena! John, jaz vas prosim — zakaj se obotavljate? Kaj nisem vredna te žrtve?«

In že ga je objela, ga poljubila. Spet ga je izpustila: »Tam, tak pogledajte tjakaj, tam stoji — rešite me, naju — — —.«

John Fells je bil ves vročičen. Potem je ustrelil kot na povelje in sprožil tri strele. Pri vsakem poku se je stresel.

Sproščeno je vzdihnil. Streljal je v praznino, na slepo... Zasmejal se je. Kakšne domislice imajo te ženske!...

Toda Adrienne je dejala: »Hvala vam, John. Vi ste bili zelo hrabri.

Zdaj pa morate umor, katerega sem jaz izvršila, vzeti nase. Vsi dokazi govorijo proti vam. Vi ste ubili mojega ljubimca. Vi ste me z njim zasačili in v ljubosumnosti ste oddali tri strele, ki so bili smrtni. Razumete?«

John ni razumel...

»Mar hočete tajiti, da ste morili?« Adrienne se je pripognila in s težavo privlekla izpod divana negibnega človeka, oblečenega v pižamo.

John Fells je odskočil.

Se prijel za glavo.

Triumfalno je stala Adrienne pred truplom.

John Fells ni mogel takoj spregovoriti. Potem je zakričal: »Jaz nisem tega storil! Jaz sem bil vaše orožje. Jaz nisem morilec. Jaz nisem nobenega človeka umoril!«

»Kdo vam bo to verjel? Saj držite revolver še vedno v roki. In jaz, Adrienne Duval, slovita umetnica, sem glavna priča...«

»Morilka! Za umor, katerega ste vi storili, naj se jaz pokoravam?«

»Saj ste bili pripravljeni na vsako žrtve! — Mogoče vas oprostijo, — toda preiskovalnemu zaporu ne uide!«

John je razburjeno stopal gor in dol. Potem se je zgrudil in plakal kot dete. »Mene je strah! Jaz sem strahopeten! Imejte usmiljenje! Jutri imam svoj veliki match proti Harry Dobbisu — jaz ga bom potolkel, k. o. potolkel in bom dobil možnjo. Vzel bom najboljšega zagonovnika za vas. Povejte resnico! Povejte, da ste ga umorili vi. Pomislite vendar: moja karijera je na kocki!«

John je govoril do besa. Hipoma se je nečesa domislil in stekel k vratom. Hotel je pobegniti. Toda močna roka ga je zadržala. Oklepala se je njegovih nog. John je padel na moža v spalni obleki, ki mu je gledal v oči. »Na pomoč!«, je zakričal John. Bil je od strahu kot okamenel...

Toda živi mrtvec je dejal dobre volje: »Oprostite, mojster. Moje ime je Harry Dobbis, jaz sem vaš nasprotnik — ali me ne poznate? Adrienne Duvalova je moja zaročenka. Oprostite komediji. Toda jaz bi vas bil tako rad pred jutrišnjo borbo spoznal, — privatno spoznal. Upam, da boste zbrani. Kljub živčnemu dražljaju, saj ste na glasu hrabrega boksarja!«

Umetna hrana

Poskusi z umetno hrano so uspeli. Doslej sicer samo pri domačih živalih, n. pr. pri jagnjetih, ki so jih takoj po odstavljanju hranili samo z umetno, kemično hrano. Hranili so jih namreč s pilulami, sestavljenimi iz kofeina, škroba, celuloze, soli in raznih vitaminov. Po šestih mesecih so se jagnjeta

prav lepo razvila, celo lepše ko ona, ki so živela rastlinsko hrano in se pasla po travnikih. Zoskus je dokazal, da bo mogoče v laboratoriju izdelovati kemično hrano, takšno, ki jo bo mogoče uživati brez škode in ki bo v enaki meri kot druga hrana uspešno vplivala na rast.

Moskovska zakonska statistika

Zavod za ohrano mater in dojenčkov je objavil zanimivo statistiko o zakonih. Po tej statistiki se mo- žijo po revoluciji žene pozneje nego prej. Pred revolucijo je 78% žen vstopilo v zakonski stan še pred končanim 20. letom. Od teh jih več nego polovica ni dosegla še 17 let. V starosti od 20 do 24 let se je mo- žilo 15,3% žen. Sedaj so se razmere tako spremenile, da se dekletom ni treba pehati za to, da bi se čimprej omožile.

Statistika obsega tudi še druge zanimive podatke. N. pr. pred revo-

lucijo je bilo sklenjenih 53% porok po komaj en mesec dolgem poznan- stvu. Le 12% jih je bilo sklenjenih po več ko 1 leto dolgem poznan- stvu. Danes traja znanstvo delj ča- sa. Samo 20,7% porok se še sklene po 1 mesečnem poznanstvu.

Kot vzrok zakonskega stanu se navaja v 1,4% ljubezen, v 18% osebna simpatija, v 25% pa volja staršev. Tako je bilo pred revolu- cijo. Sedaj se sklene baje 57% porok iz ljubezni, 37% mladih ljudi pa se poroči zavoljo tega, ker si hočejo ustvariti domače ognjišče.

Turki ugotavljajo značilnosti svojerase

V Istanbulu so pred nedavnim ustanovili antropološki muzej, čigar glavni namen je, ugotoviti resnični tip turške narode rase. Merodajne oblasti so celo dovolile, da smejo znanstveniki odpreti grobove slav- nih Turkov, da bodo proučili njih lobanje in kosti. Tako bodo n. pr. odprli grob največjega turškega arhitekta Sinana, ki je živel v 15. stoletju in ki je za časa svojega

življenja zgradil 135 mošej, 33 pala- č in 26 knjižnic. Za to znanstveno delo je turška vlada najela odlične domače in tuje strokovnjake in znanstvenike.

Najnovejša ribniška.

Ribničanje so pri nas precej zna- ni po svoji počasni naravi in samo- nikli duhovitosti. No, in ko se je tak Ribničan vračal z dolgega izpre- hoda, ga sreča drug Ribničan baš v trenutku, ko se je obrnil in poho- dil polža. »Zakaj pa si to naredil?« ga vpraša drugi Ribničan. »Zakaj?« mirno odgovori prvi. »Ta vrag me je že vse popoldne preganjal.«

Zvest sluga

Buffon je bil prav tako velik za- spanec, kakor je bil odličen znan- stvenik. Da bi se odvadil zaspano- sti, je ukazal svojemu slugi, naj ga zgodaj zjutraj zbudi na kakršen- koli način. Za ta posel mu je obljub- il vselej po en zlatnik.

Nekaj časa je šlo vse prav glad- ko, dokler nekega jutra Buffon za nobeno ceno ni hotel vstati. Sluga ga je pričel vleči za nogo.

— Fante, nevzgojen in predrzen — je zarjul Buffon — da se mi pri- pričuj izgubiš!

Sluga je odšel in se čez trenotek vrnil — z vedrom mrzle vode. Brez obotavljanja je polil svojega gospo- darja in izginil iz sobe. Sele čez dolgo časa si je upal spet stopiti v Buffonovo spalnico.

— Zvesti prijatelj — je vzkliknil znanstvenik, ko ga je zagledal — tu imaš obljubljeni zlatnik. Pošteno si si ga zaslužil!

Pozneje je slavni naravoslovec Buffon šestokrat v pogovoru nagla- sil: Temu zvestemu slugi gre za- hvala, da sem napisal svoja naj- boljše dela.

Oglašuj v 'Glas naroda'

Dva gospoda sta si kot pes in mačka. Nekega dne se srečata na ozkem pločniku. Eden koraka na- ravnost naprej in zlobno meni: »Jaz se ne umaknem nobenemu idijotu.« — »Toda jaz,« meni drugi in stopi v stran.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki, ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znakah. — Mali oglasi so plačljivi takoj pri na- ročilu

HRANILNO KNJIŽICO

Kmetijske posojil- nice v Ljubljani z vlogo do 45.000 Din kupim. Po- nudbe pod »Go- tovo« na upravo lista.

MALO STANOVANJE

sobe in kuhinje za 2 odrasla iščem s 1. januarjem v mestu. Ponudbe z navedbo kraja in cene pod »300« na upravo lista.

KNJIŽICO

Ljubljanske kre- ditne banke z vlo- go do 30.000 Din kupim takoj proti gotovini. Ponud- be pod »Do 15. t. m.« na upravo li- sta.

Hranilne knjižice

prodate ali kupite najboljše potom moje pisarne. So- lidno poslovanje. Priložite znamko! Rudolf Zorč, Ljub- ljana, Gledališka ulica 12. Tel. 38-10

KLISJE
IZDELUJE VSEGA VSEGA SOLIDNO
KLISARNA ST. DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVA UL. 13

Mala trgovina v predmestju

Imeti — dati.

V predmestni ulici, kjer sta- nujem, je pred nekaj meseci mlad trgovec odprl trgovino. Prodajalna ni velika, pa je vse- eno prava trgovina, v kateri do- biš poleg moke, sladkorja in so- čivja vse, kar mora pač imeti tr- govina z mešanim blagom. Le- seni opaž je lepo rdeče lakiran, medeni okovi se lepo svetijo, iz- ložba pa je lepo obita z modrim papirjem.

Podjetje je bilo ustanovljeno takorekoč čez noč, kajti nekega lepega jutra je nad vhodom pro- dajalne vablivo zablistela na- pisna tabla. Škatle sardin so bile lepo razvrščene, grah, fižol riž in podobno pa se je lepo vsipalo iz vrečic na podložene krožnike, ribja solata nas je vabila, da bi jo pokusili, in na ogromnem ku- pu čaja (le nezaupljivo oko je videlo, da je podložen s papir- jem), je čepel Kitajec iz porce- lana in se prijazno smehljaj mi-

moidočim. Vsem, ki so hiteli mi- mo, pa se je v zelo redkih pri- merih zdelo vredno, da si bežno ogledajo izložbo, večina pa se niiti toliko ni potrudila, kajti so tudi še druge trgovine v tej uli- ci, posebno te stroke, in sploh: od vsega in vsakega vendar ne moremo kupovati!

Mali trgovec, ki je tu odprl trgovino, je optimist. To pač mo- ra biti, kakor vsak, ki se poda na novo delo. To je človek lahko takoj opazil, ne da bi lastnika sploh videl ali poznal. Vedno na- novo, četudi ne vedno okusno se- stavljena izložba, napisi, ki ve- ljajo njegovemu blagu, preko vsega stekla nalepljena reklama, vedno izpreminjajoča se slika, ki jo podaja občinstvu — vse to priča, da je mož tudi v teh časih voljan uveljaviti se, vztrajati, prospevati, delati, kupovati, pro- dajati, zopet kupovati, zopet prodajati — bo že šlo.

Počakajmo, bomo videli! Takle majhen trgovec je daleč proč od bojišča, kjer se odigrava morilni gospodarsko-politični boj. Če bo nekoč ta ozki prostor, v katerem

zdaj posluje, prenapolnjen odje- malcev in tako dalje, potem se lahko uresniči sen trgovske du- še, namreč: brezskrbno gledati v bodočnost. Toda od stotin trgo- vin, ki — posebno v predmestjih — medsebojno ostro tekmujejo, se more komaj četrtnina njih dalj časa držati, in opazovalec mora biti le malo pozoren, pa lahko ugotovi, v kako kratkem času ta- ke trgovine menjajo svoje last- niki in koliko upanja, truda in denarja je tu vložnega in izgub- ljenegega. V vsakem primeru je žalostno tudi v boju za obstanek, če moraš kar tako podreti svoje šotore...

Velika ljubezen, ki jo takle trgovci v predmestni ulici po- sveča svoji prodajalni, že čez kratke tedne popušča, sprva ne- opazno, potem pa čedalje bolj vedno. Bržkone je usoda vsake- ga odnošaja, da sprva neumorno čistimo stekla, si izmišljamo ti- soče načinov, prijazne izložbe, sploh vabljuje zunanjosti, da na- posled, po malih malomarnostih dopustimo, da se vsede prah za prst debelo, in tako tudi na zu-

naj pokažemo nezadovoljstvo v notranjosti kes srca.

Če hodimo v teh zadnjih ted- nih mimo te hirajoče trgovine, se nam zdi, kot da ona sama iz- zivalno zahteva, da se zanjo več ne zmenimo. Njeno nerentabil- nost čutimo takorekoč v nohtih, v duhu kalkuliramo možnosti med prometom, dobičkom in re- žijo in se tresemo za tistega, ki stoji zdaj za pulmom in ki mu je že danes na čelu zapisana smrt njegovega podjetja. Kako dolgo še? si mislimo, ne: dolgo ne more več trajati... Igra je zaigrana in strahotno se nam vsiljujejo po- šasti dneva: dan zapadlosti na- jemne, upniki, brezposelnost, eksekucija, dražba — ali je v tem tako hitro potekajočem procesu razvoja in propada še kaj take- ga, ki se mu pravi upanje? — Lastnik male trgovine v pred- mestju je vsekakor, kot pravkar zvemo, zaprosil za poravnalno postopanje; nesrečo, ki je prega- njala njegovo malo trgovino, je torej razdelil med svoje upnike. Mogoče zdaj lahko zopet upa- polno gleda v bodočnost...